

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

08 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 septembrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Temciuc Alexei xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.08.2018 - 20.09.2018;

Instanța de apel: 11.10.2018 - 13.12.2018;

Instanța de recurs: 04.04.2019 - 08.05.2019

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 septembrie 2018, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, Temciuc Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.145 alin. (1) Cod penal la 10 (zece) ani închisoare;

- art. 290 alin. (1) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare.

În baza art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, s-a stabilit lui Temciuc Alexei pedeapsă definitivă de 11 (unsprezece) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial și dispusă încasarea de la Temciuc Alexei în beneficiul lui Popov Alexandru prejudiciul moral în sumă de 200 000 (două sute mii) lei, în rest, pretenția privind încasarea prejudiciului material a fost respinsă ca fiind nefondată.

Sechestrul aplicat prin încheierea Judecătoriei Criuleni din 07 august 2018 (f.d. 173), asupra valorilor valutare ale lui Temciuc Alexei, în sumă de 1220 Euro și 1278 lei MD, și care în temeiul art. 208 alin. (2) Cod de procedură penală au fost depuse pe contul instanței de judecată, a fost menținut până la definitivarea sentinței, după care a le încasa în beneficiul succesorului victimei Popov Alexandru, în contul acțiunii civile.

Cererea acuzatorului de stat, privind încasarea de la Temciuc Alexei în contul statului cheltuielile judiciare în mărime de 25526 (douăzeci și cinci mii cinci sute douăzeci și șase) lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, la 30 mai 2018, aproximativ la ora 23:00, Temciuc Alexei aflându-se în ograda gospodăriei sale din s. xxxx, în urma unor relații ostile apărute, având ca pretext faptul exprimării în adresa sa cu cuvinte necenzurate, având scopul de a omorî, intenționat, i-a aplicat lui Popova Svetlana multiple lovituri în regiunea capului cu o bucată de pavaj pe care l-a luat din ogradă, în rezultatul cărora a survenit decesul acesteia, iar ulterior, încercând să ascundă urmele infracțiunii, a săpat o groapă cu dimensiunea de 2x0,60x1 metri în grădina de lângă casă și în noaptea spre 01 iunie 2018 a îngropat cadavrul lui Popova Svetlana, iar la bunurile acesteia le-a dat foc.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Temciuc Alexei a săvârșit cu bună știință infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (1) Cod penal – *omorul intenționat al unei persoane*.

Tot el, pe parcursul unei perioade nedeterminate de timp, contrar prevederilor Legii din 08 iunie 2012 *cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă*, precum și a Regulamentului *cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 293 din 23 aprilie 2014*, neavând autorizație corespunzătoare pentru păstrarea munițiilor, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului său, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, a păstrat în gospodăria proprie situată în s. xxxx, 3 cartușe de calibrul 22LR, cu percuție circulară, cu gloanțe din metal moale, care se referă la categoria munițiilor letale, confecționate industrial la uzina de armament din or. Klimovsk, Federația Rusă și care sunt utile pentru tragere, până la 06 iunie 2018, când au fost depistate și ridicate în rezultatul cercetării la fața locului efectuate de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Criuleni.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Temciuc Alexei a săvârșit cu bună știință infracțiunea prevăzută de art. 290 alin. (1) Cod penal – *păstrarea munițiilor fără autorizația corespunzătoare*.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea refuzului încasării cheltuielilor de judecată, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie obligat să achite cheltuielile judiciare în bugetul de stat în sumă de 25526 lei pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară, precum și cheltuielile în sumă de 25,87 lei pentru hârtie de birou și 70,09 lei pentru deplasarea membrilor grupei operative tur - retur în localitatea Coșernița, r-nul Criuleni, pentru documentarea cazului.

În motivarea apelului a declarat că, instanța de judecată eronat și abuziv a interpretat prevederile art. 227, 229 Cod de procedură penală, considerând că solicitarea acuzatorului de stat era mai mult decât motivată, iar instanța urma să încaseze cheltuielile judiciare din contul inculpatului, deoarece cheltuielile solicitate nu cad sub incidența art.

229 alin. (2) Cod de procedură penală, or, în asemenea cazuri se creează o practică vicioasă prin care persoanele care comit infracțiuni pe lângă faptul că atentează la drepturile și valorile ocrotite de stat ce creează consecințe grave, prin acțiunile acestora ilegale se aduc atingeri și daune bugetului de stat care urmează să suporte cheltuieli în urma investigării infracțiunilor comise, fapt care nu poate fi admis.

3.1. Sentința în cauză a fost atacată cu apel și de către avocatul Brînză Alexei în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în latura pedepsei, cu stabilirea pentru infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (1) Cod penal, prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsă de 7 ani închisoare; pentru infracțiunea prevăzută de art. 290 alin. (1) Cod penal, prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsă de 3 luni închisoare, iar în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, de stabilit în privința lui Temciuc Alexei pedeapsă definitivă de 7 ani închisoare, prin absorbirea pedepsei penale mai blânde de pedeapsa mai aspră.

Partea apelantă a indicat că:

- la numirea pedepsei în privința lui Temciuc Alexei instanța de judecată nu a ținut cont de principiile prevăzute de art. art.4, 5, 6, 7 Cod penal, inclusiv că nu a luat în considerare căința sinceră a inculpatului, recunoașterea pe deplin a vinei în comiterea infracțiunii, lipsa antecedentelor penale, examinarea cauzei în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală;

- instanța de fond a stabilit în privința lui Temciuc Alexei câte o pedeapsă maximă pentru fiecare infracțiune de care a fost acuzat, deși acesta nu are antecedente penale, adică nu este recidivist. Mai mult ca atât, menționează că inculpatul Temciuc Alexei este combatant al conflictului armat din anul 1992 ce a avut loc în Republica Moldova, fapt care trebuia să fie recunoscut de instanța de judecată ca circumstanță excepțională, ce constituie temei de reducere a pedepsei penale.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul Brînză Alexei, admis parțial apelul declarat de către procuror, casată sentința în partea încasării cheltuielilor de judecată, pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care, s-a dispus încasarea de la Temciuc Alexei în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 25 422 (douăzeci și cinci mii patru sute douăzeci și doi) lei.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. Colegiul penal a considerat că, instanța de fond pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de Temciuc Alexei, iar probelor examinate, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, inclusiv în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele relevate supra raportate la circumstanțele de fapt și de drept stabilite în speță, instanța de apel a constatat corectitudinea instanței de fond la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă aplicată în privința inculpatului, fiind luate în considerație caracterul și gradul de pericol social al crimei comise, personalitatea

inculpatului, circumstanțele agravante și cele atenuante răspunderii prevăzute de art.art.76, 77 Cod penal, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Or, la adoptarea sentinței de condamnare instanța de fond a reținut faptul, că Temciuc Alexei s-a căit sincer de cele comise, că nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, caracterizarea pozitivă de la locul de trai, inclusiv s-a reținut că nu este angajat oficial în câmpul muncii, îngrijește de mama sa care este bolnavă, anterior a fost condamnat, iar antecedentele penale îi sunt stinse.

Cu referire la alegațiile invocate de către partea apărării precum că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpatul este combatant al conflictului armat, ceea ce în opinia sa constituie o circumstanță excepțională, Colegiul penal le-a respins ca neîntemeiate și lipsite de suport probator, și a remarcat în acest sens că, faptul participării inculpatului la conflictul de pe Nistru din 1992, care de fapt nu este probat prin careva înscrisuri, nu poate fi interpretat ca o circumstanță excepțională a cauzei, legată de scopul și motivele faptei, or, circumstanța dată nu micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și nu poate fi interpretată ca fiind o contribuție activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia.

În contextul dat, Colegiul penal a reiterat că prima instanță a luat în considerare caracterul și gradul de pericol social al crimei comise, personalitatea inculpatului, circumstanțele agravante și cele atenuante răspunderii prevăzute de legislația penală, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, concluzionând întemeiat asupra faptului, că sentința de condamnare, în prezenta cauză penală, va avea un efect preventiv serios atât pentru inculpat, cât și pentru alte persoane predispuse la comiterea unor astfel de infracțiuni și va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția RM și alte legi ale RM sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Cu referire la criticile invocate de către procuror în cererea de apel ce ține de respingerea încasării cheltuielilor judiciare, instanța de apel le-a considerat întemeiate, iar concluzia primei instanțe în această parte a fost apreciată una eronată.

În contextul dat, s-a reținut ca fiind justificate argumentele apelantului/acuzatorului de stat și anume că, în cauza dată pentru efectuarea expertizelor judiciare au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă de 25 422 lei.

Efectuarea expertizelor date a fost dispusă în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, iar cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale, reprezintă cheltuieli judiciare achitate din bugetul statului și care urmează a fi recuperate din contul persoanei vinovate.

5. La 18.03.2019, inculpatul a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie aplicată pedeapsă mai blândă.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind declarat peste termen din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, *termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.*

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel cu participarea inculpatului și a avocatului acestuia, dispozitivul deciziei fiind pronunțat la 13.12.2018, cu înștiințarea acestora că decizia motivată va fi pronunțată la 11.01.2019 (f.d. 54-57, vol, II).

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 11.01.2019, pronunțarea hotărârii a fost amânată pentru 17.01.2019, atunci când partea motivatoare a deciziei a fost pronunțată în lipsa lui Temciuc Alexei, neprezentându-se în ședința de judecată nemotivat, însă în prezența inclusiv și a avocatului său, Arnaut Valentina (f.d. 58, vol. II).

Prin urmare, aceste momente certifică faptul că termenul de 30 de zile de contestare cu recurs ordinar al deciziei instanței de apel stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat, deoarece recursul ordinar a fost declarat de către inculpat abia la 18.03.2019 și astfel, Colegiul penal consideră că recursul a fost depus peste termen, or, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca fiind declarat peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 19.02.2019, iar inculpatul a avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara recurs în termenul stabilit de lege.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat de inculpat este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Temciuc Alexei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2018, în propria cauză penală, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 mai 2019.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun